

☐ Speciální pedagogika

Speciální pedagogika (*Special Education, Sonderpädagogik*) je pedagogická disciplína zabývající se:

- výchovou, vzděláváním,
- pracovními a společenskými možnostmi,
- řešením výzkumných problémů

...osob se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním.

Komprehenzivní speciální pedagogika (Jesenský, 2000) ⇒ všechny druhy a stupně postižení, všechny věkové kategorie, ucelenost, komplexnost a generalizovanost pojetí.

☐ Dělení speciální pedagogiky podle jednotlivých druhů postižení:

- **Psychopedie**
- Somatopedie
- Logopedie
- Surdopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Edukace jedinců s více vadami
- Specifické poruchy učení

☐ Terminologie ve speciální pedagogice:

Postižení = ztížení účasti ve společenském životě v důsledku omezení schopnosti učení, sociálního chování, komunikace, motoriky, poznávání.

WHO (ICIDH, 1980):

- ☐ **Poškození** = impairment
- ☐ **Omezení** = disability
- ☐ **Znevýhodnění** = handicap
- ☐ **Jedinec se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)**
- ☐ **Dítě/žák s potřebou podpůrných opatření**

☐ Postavení speciální pedagogiky v systému věd

Speciální pedagogika je spjata s...:

- obecnou pedagogikou a didaktikou,
- společenskými vědami – psychologie, sociologie, filozofie,
- biologickými vědami – medicína.

☐ Vztah psychopedie k ostatním speciálně-pedagogickým disciplínám

Z příbuzných disciplín má psychopedie nejblíže k ...:

- etopedii (která se z ní v 60. letech 20. stol. vyčlenila),
- logopedii,
- somatopedii.

⇒ *Interdisciplinární obor.*

☐ Psychopedie (v užším pojetí):

z řec. *psýché* = duše, *paideia* = výchova

Speciálně pedagogická disciplína, zabývající se edukací osob s:

- mentálním postižením,

- jiným duševním postižením (s pervazivní vývojovou poruchou, s poruchami chování a emocí, se schizofrenií).

...a zkoumáním formativních (výchovných) a informativních (vzdělávacích) vlivů na tyto osoby (Valenta, Müller 2007).

- **Speciální pedagogika osob s mentálním postižením** (zahraničí).

- **Psychopedie (v širším pojetí):**

Interdisciplinární obor, zabývající se:

- prevencí,
- prognostikou,
- edukací,
- diagnostikou,
- terapeuticko-formativní intervencí,
- kompenzací, rehabilitací, reedukací,
- inkluzí (integrací),
- socializací, resocializací

...osob s mentálním či jiným duševním postižením.

- **Cílem psychopedie je:**

- dosažení maximálního stupně rozvoje osobnosti
- inkluze (integrace) do společnosti,

...osob s mentálním či jiným duševním postižením.

- **Předmětem psychopedie je:**

- osoba s mentálním postižením či jiným duševním postižením.
- Osobnost jako celek.
- Odklon od defektologického pojetí ke globálnímu pojetí jedince se zdravotním postižením.